

Tutkimuskohteen valinta

Vesleiden 20 lapsen 3-5 vuotiaiden lasten ryhmä kiinnostui ensimmäisellä syksyn metsäretkellä kelottuneesta koivun kannosta , joka näytti lasten mielestä ihan karhun kynsien repimältä. Kantoa siinä tutkiessamme lasten huomio kiinnittyi viereisiin puihin , joissa oli lasten silmin katsottuna ihmeellisiä ulokkeita, ”patteja”. Samoin maasta löytyi koivun tuohta ,joka lähtöpaikka lapset ryhtyivät omaehtoisesti etsimään. Näistä tapahtumista johtuen tutkimuksemme kohteeksi valikoitui koivun olemus.

Lasten esittämiä kysymyksiä retken aikana:

- mitä tämä on (näyttäen koivun tuohta)
- onkohan karhu repinyt tätä puuta
- kuka on jaksanut kantaa tänne noin ison kiven
- elääkö puu
- mitä nuo patit ovat (kääpä,pahka)
- asuuko täällä joku eläin
- miten puu kuolee

Samalla retkellä lapset muistelivat myös edellisen kevään retkeä, jolloin löysimme linnunpesän halkopinosta ja saimme retkiseuraksemme ihan oikean ketun.

Tutkimusprosessi

Päiväkodilla teimme painantatyön sormiväreillä syksyisestä sateenkaarikoivusta. Seuraavalla retkikerralla koivussa ei enää ollutkaan värikkäitä, vaan ainoastaan maassa kuuran peittämiä, ruskeita lehtiä.

Seuraavalla retkikerralla otimme mukaan luupit , joilla tutkimme koivun pintaa tarkemmin . Lapset kommentoivat toinen toisilleen näkemäänsä ja mielikuvitus sai lasten silmissä siivet. Puun rungossa näkyi mitä merkillisimpia teitä, eläinten jälkiä ja jopa pieniä eläimiä.

Tällä retkellä löytyi myös jalastaan kipeä ”krokotiilivauva”, joka on parannuttuaan ollut mukana lasten kanssa koivututkimuksissa .Otimme mukaan metsästä myös käävän,tuohta ja jäkälää koivun pinnasta. Jatkoimme tarkempaa koivun osien tutkintaa päiväkodilla luupin avulla. Saimme vanhemmilta myös isot tuoreet koivukiekot, joista tuli seuraava tutkimuskohde. Eli pääsimme koivun pintaa syvemmälle , koivun sisälle.

Koivukiekossa näkyi lustot , kiekko oli pinnaltaan märkä ja tuohessa kasvoi jäkälää.

Koivukiekot herättivät myös lapsissa kysymyksiä:

- mitä nuo viivat ovat
- mitä tuo vihreä on
- miksi kiekko tuoksuu porkkanalta
- miksi siinä kiekon pinnassa on vihreää

Lasten kysymyksiin lähdimme etsimään vastauksia ” tietomiehen ” kanssa eli saimme vierailijan yliopistolta. Hänen kanssaan me yhdessä katsoimme metsäretkikuvia ja koivukiekoja ja saimme paljon vastauksia lasten esittämiin kysymyksiin.

Koivupuun kuori on nimeltään tuohi ja se on niin kuin koivun iho, joka suojaaa koivun sisäosia ja sitä ei saa koskaa vaurioittaa, koska silloin koivuun alkaa kasvaa patteja, jotka ovat sieniä ja sairastuttavat puun. Koivussa olevat ”patit saivat nimet kääpä, papurikääpä ja pahka. Papurikääpää käytetään teen valmistamiseen .

Koivu tuoksuu porkkanalta koska siinä on koivusokeria.

Koivukiekon pinta on märkä , koska koivussa on paljon vettä.

Koivukiekon viivat ovat nimeltään lustoja, joista voi laskea koivun iän vuosina.

Koivun pinnassa oleva vihreä on jäkälää, joka on koivun kaveri ja ne elävät yhdessä sulassa sovussa.

Kuulimme myös , että koivusta voi keväällä valuttaa koivunmahlaa eli koivun vettä ja se on terveellistä juotavaa.

Lopulta koivukiekot päätyivät lasten hakkuualustoiksi ,missä tapahtumassa voi aistia koivun kovuuden ja omien hakkuvoimien riittävyyden.

Saimme myös pieniä koivukiekkoja päiväkotiin ,joista sitten ideoimme joululahjan vanhemmille. Tästä syntyi jo uusi idea lähteä tutkimaan , mihin kaikkeen koivua voi edellisten tietojen lisäksi käyttää.

Loppupäätelmät

Metsä on loppumaton tiedon, taiteen ,kokemuksen, mielikuvituksen ja tunteiden kokemisen ja oppimisen paikka . Sieltä löytyy aina uusia lapsia kiinnostavia kohteita ja tutkimisen paikkoja. Pieni lapsi tarvitsee kuitenkin näissä asioissa rinnallakulkijan ,joka opastaa ja johdattaa häntä eteenpäin tutkimisen tiellä. Varhaiskasvatusikäisen lapsen tutkiminen pohjautuu paljon siihen ,mitä hän näkee, kuulee, haistaa,maistaa,kokee ja tuntee. Aikuinen joutuu väistämättä tuomaan tutkimusvälineitä hänen avukseen ja tietyllä tavalla rajata tutkimuksen laajuutta.

Koivututkimuksen aika tuli todettua ,että lapsi havainnoi sellaisia asioita , joihin aikuinen ei välttämättä kiinnitä huomiota. Lapsi kulkee luonnossa aistit avoinna. Metsään meneminen synnyttää jo itsessään leikin ja saa lapsessa aikaan ihmettelyn sekä monipuolisen liikumisen, jotka ovat pienen lapsen oppimisen edellytyksiä.

Metsäprojektin aikana lapset oppivat asioita toisiltaan ja tutkivat yhdessä samaa kohdetta, joten mukaan tuli yhteisöllinen kokemus, jaettu kiinnostuksen kohde. Lapset harjaannuttivat pitkäaikaista muistiaan ja ympäristön tarkkaa havainnointia.Samoin he myös keskustelivat havainnoistaan toistensa kanssa.Luoppitutkimukset olivat lapsista todella mielenkiintoisia.

Projektin aikana lapset oppivat paljon uusia käsitteitä ja tekemään kysymyksiä aiheista ,jotka heitä kiinnosti. Metsä oli myös luovuuden ja mielikuvituksen lähde: kepit, kivet ,kannot ,tuohi ,sammaleet lähtivät elämään lasten mielikuvituksessa ja ne saivat ihan uuden merkityksen.

Lapset oppivat paljon oikeaa tietoa ja käsitteitä koivuun liittyen.Myös lupauksemme luonnon suojelemisesta tuli tässä projektissa esille: koivun tuohta ei voi rikkoa .

Projektin lopuksi heräsi ajatus siitä, että mitä kaikkea koivusta voi tehdä ja mihin kaikkeen sitä ihminen käyttää. Tämä voisi olla seuraavan tutkimuksen kohde.